

SISZÁN TÖL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétféltől
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 271. szám. Nagy-Várad. Csütörtök, 1912. november 28.

Kedvezőbb hírek.

Nagy megkönnyebbüléssel fogja a magyar közönség olvasni a mai híreket, melyek a helyzetet minden oldalról kedvezőbbnek tüntetik fel.

Elvesztett konzulunk most már tényleg megkerült. Üszkübből jententi, hogy él, sőt azt is, hogy egészséges. Hogy bántak vele a szerb hordák? történt-e sérelem irányában? bántalmazták-e? stb. stb. e kérdésekre még csak ezután ad majd részleges választ. Lehet, hogy az a válasz nem lesz megnyugtató, — de maga az az örvendetes tény, hogy nem ölték meg konzulunkat, sem testi épségét nem bántották a Balkán félvad népei — egyelőre megkönnyebbülést hoz a végsőkig feszült helyzetbe.

A balkáni csataterőről is kedvező hír érkezik — a harcoló felek fegyverszünetet kötöttek. Egyelőre csak néhány napra, de remélhetőleg ez alatt megtalálják a módját annak, hogy beszüntessék a további felesleges vérontást.

Van még egy jó ujság, amit szívesen fognak olvasni mindenütt az országban, sőt az egész monarchiában. Ez az ujság arról értesít ugyanis bennünket, hogy monarchiánk külügyi vezetősége most már nem forszirozza Szerbiától, hogy rögtön feltétlenül mondjon le ábrándjairól s mégis alkalmas formáját találták annak, hogy békésen intézhessék el az elmérgesedett konfliktust. Már tudniillik amennyire a mi monarchiánkon áll a dolog. A legújabb hírek szerint ugyanis a monarchia külügyi vezetősége kész kettős követelését, mely Albánia függetlenségére és arra vonatkozik, hogy Szerbia ne kaphasson külön száraz-

földi területtel bíró kikötőt az Adrián, kész azon konferencia elé terjeszteni, amely a mostani balkáni háboru befejezése után az összes balkáni ügyekről fog dönteni. Csak úgy terjeszti azonban a konferencia elé, ha eleve biztosítják afelől, hogy e kettős követelése érdemben teljesítve is lesz. Arról már most gondoskodik külügyi vezetőségünk, hogy erre az entente hatalmakat is megnyerje. Ennek az az előnye, hogy így már most az sem képez casus bellit, ha a szerb csapatok bevonulnak Durazzóba.

E kedvező hírekkel szemben nem sokat hederítünk a szerbek provokáló pökhendiségéről tanuskodó nagyzó hírekre. Ezek szerint ugyanis mozgósítanak monarchiánk ellen, 200.000 katonát állítanak ellenünk s képesek még a harmadik póttartalékot is ellátni a legmodernebb fegyverekkel. Továbbá készülnek arra, hogy tüntetnek Prohászka ellen, ha majd Belgrádon keresztül haza felé fog jönni és végül biztatják Romániát, hogy álljon melléjük — odaadják neki érte nagy kegyesen egész Erdélyt. Hát ez más is mulik, nem csak a hóbertos Szerbián.

A szerb bonyodalom.

Oroszország egyszerre a legbékésebb hurokat pengeti és valótlannak mond minden harcra készülődést. Nagyon jó jelnek tartják, hogy a pétervári nagykövetség tegnap a cár egy órai kihallgatáson fogadta.

A külföld is sokkal kedvezőbbnek ítéli a helyzetet, mert nem hiszi, hogy az adriai kikötő miatt európai bonyodalom keletkezzék. A konferenciának még nem jött el az ideje, mert egyelőre egy közös alapot

kell találni, hogy a megegyezés könnyebb legyen.

A békés fordulatot Kína és Japán mozgolódása is előidézte, mert Oroszország nem kötheti le magát egyszerre két helyen.

Tudósításaink a szerb konfliktusról a következőket jelentik:

A békés oroszok.

Pétervár, nov. 27.

Pétervári távirati ügynökség jelenti: A külügyminiszterium kijelenti, hogy a „Berliner Neueste Nachrichten“ című lapban a „Frankfurter Zeitung“-ban közölt híresztelések, valamint más híresztelések, amelyek Oroszországnak a szomszéd államokkal szemben való ellenséges szándékairól és katonai előkészületeiről szólnak, — teljesen alaptalanok.

Nagykövetségünk a cárnál.

Pétervár, nov. 27.

Gróf Thun osztrák-magyar nagykövetségnek a Carskoje-Szelóban tegnap történt kihallgatását diplomáciai és politikai körökben a jelenlegi helyzet tisztázására igen nagy jelentőségűnek mondják. A kihallgatás folyamán, amely hosszabb ideig tartott, a cár nagyon barátságos volt. Mértékadó helyen nagyon nyugodtan itélik meg a helyzetet és hangsúlyozzák a nemsokára bekövetkező békés kimenetelt.

Nincs ultimátum.

Bécs, nov. 27.

A „N. Wiener Tagblatt“ megállapítja, hogy Szerbia nem fog ultimátumot kapni és hogy a szerbeknek Durazzóba való bevonulása nem képez casus bellit, mert ez még nem jelenti azt, hogy Szerbia ezt a kikötőt meg is tartja magának. Ausztria-Magyarország szilárdan megmarad Albánia függetlenségének követelése mellett és Olaszországgal teljesen megegyező az álláspontja abban, hogy Szerbia nem kaphat kikötőt az Adriai-tengeren.

Linoleum
és szőnyeg ház.

HAAS LIPÓT

szövet-szőnyeg
és
Linoleum-szőnyeg

gyári raktár.

A Monarchia legolcsóbb árai. Dús választék.

GYÁRI RAKTÁR: Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. Telefon 463. sz.

RAKTÁRAK:
BUDAPEST
NAGYVÁRAD
DEBRECEN
KOLOZSVAR
TEMESVAR
CSERNOWITZ
SALZBURG

Telefon 463. sz.
PÁRIS
WIEN
LEMBERG
TRIEST
FIUME
LINZ
GYOR

A konferencia.

Berlin, nov. 27.

Mint beavatott helyről közlik, az európai konferencia kérdése ebben a pillanatban nem képezi diplomáciai megbeszélés tárgyát. Ami Németországot illeti nem szükséges újra hangsúlyozni, hogy csak akkor járul hozzá a konferenciához, ha a nagyhatalmak a konferencia elé kerülő minden fontos problémán megegyezésre jutnak.

Kedvező fordulat.

Köln, nov. 27.

A Kölnische Zeitung egy berlini távirata utal az egész vonalon beállott lecsendesülésre. A mi a konferencia kérdését illeti, mégis szükségesnek látja arra utalni, hogy e tárgyalások egyelőre céltalannak látszanak.

Edl konzul missziója.

Bécs, nov. 27.

Edl konzultól Üszkübből jelentések érkeztek, hogy Prohászka konzullal beható tanácskozásokat folytatott a prizrendi eseményekre vonatkozólag. Edl tegnap vasuton Mitrovicába utazott. Onnan Prizrendbe megy, hogy a helyszínen folytassa a vizsgálatot.

Az a körülmény, hogy Edl konzul nem említi egy szóval sem Prohászka egészségi állapotát, azt bizonyítja, hogy testi bántódás nem érte. A Prohászka-ügy tehát casus belli a monarchia számára nem lehet. Mert ha a szerbek vétettek is a nemzetközi jogok ellen, de azért okvetlenül elégtételt fognak adni. Viszont a szerbek arra hivatkoznak, hogy Prohászka is túllépte hatáskörét, amennyiben Prizrendben a török lakosságot a szerbek ellen akarta lázítani. Mindezeket a dol-

gokat a vizsgálat fogja kideríteni és tisztázni.

De a jelek arra mutatnak, hogy a Prohászka-ügy, amely oly nagy port vert fel és annyi veszéllyel fenyegetett, békésen fog elintéződni.

Szerb mozgósítás ellenünk.

Zimony, nov. 27.

Délelőtt Belgrádban jártam és beszélhetek arról, hogy Szerbia napok óta mozgósít Ausztria-Magyarország ellen. Az új sereget nagyrészt Ószerbiában toborozták és remélik, hogy sikerülni fog 200.000 embert fegyverbe állítani a monarchia ellen. Az új sereget azokkal a fegyverekkel látják el, melyeket a törököktől zsákmányoltak. Külön vonatok már napok óta szállítják ezeket a fegyvereket Ószerbiából Kragujevába, ahol átalakítják és a municiót kiegészítik. Annyi fegyverük van a szerbeknek, hogy még a harmadik tartalékot is a legmodernebbül tudják ellátni.

Szerbia csalogatja Romániát.

Páris, nov. 27.

A Matin belgrádi távirata szerint a szerbek azt ígérték Romániának, hogy ha Ausztria-Magyarországgal szemben támogatja a szerbeket, akkor háboru esetén megkapja Erdélyt.

Németország álláspontja.

Köln, nov. 27.

Egy előkelő német lap értesülése szerint Németország a monarchiát Szerbia elleni háboruban nem fogja támogatni, ellenben ha

egy másik nagyhatalom támadja meg, azonnal a monarchia mellé áll.

Szerbia készülődése.

Belgrád, november 27.

A szerb tartalékosok III osztályát a törököktől elvett fegyverekkel fegyverezik fel. Ma a VII-ik hadosztály parancsnoksága alá tartozó tisztek parancsot kaptak a bevonulásra.

A BALKÁNI HÁBORU.

Táviratilag jelentik, hogy a hadviselő felek aláírták a fegyverszünetet és most a végleges békéről tanácskoznak. Lehet, hogy ez a hír is olyan, mint a legutóbbi fegyverszünet megkötéséről szóló, amikor csakhamar kisült, hogy nincs fegyverszünet. Ha azonban meggondoljuk, hogy a harcoló felek mily állapotban vannak és hogy a háboru kívül még a kolera és tifusz is szedi áldozatait, így igen valószínű, hogy végül mégis csak békét kötnek és beszüntetik a hiábavaló vérontást. Bizonyos, hogy a végleges békéig még sok nehézséget kell leküzdeni, mert a szövetségesek lehetetlen feltételeket fognak szabni.

A háboruról szóló tudósításaink a következők:

Bolgár visszavonulás?

Konstantinápoly, nov. 27.

A török vezérkari főnök a hadügyminisztériumnak, hogy a bolgárok óta sehol sem látni bolgár előőrsöt. Csorluba vonultak vissza vasárnap.

EGY IBOLYABOKRÉTA.

Etienne Miller sokáig küzdött hiába a hírnévért s már tul volt a negyvenen, mikor „Aratás” című képével megérte első jelentős sikerét. Er időtől fogva a szerencse hű maradt hozzá. De a hírnév sem meg nem lepte, sem el nem kábitotta. A dicsőséget egyszerűen elfogadta és türte csendes elégtétellel.

Mínt hogy folyton a létért küzdött. Millernek ugyyszólván nem is volt ifjusága.

Korához képest még elég daliás és erőteljes férfiú volt, de a dér megülte már bajuszát s a haja megrikult; átható kék szeme fátyolosá lett s ha mosolygott, irónikus mosoly jelent meg ajkain.

Egy szép januári estén Nizzába érkezett pihenni. Egy hét óta volt már Nizzában, mikor levelet kapott, melynek borítékán grófi korona díszlett. Ugy tetszett neki, mintha ismerné e levél kézvonásait s mintha már érezte volna valahol a levélből áradó könnyű, de mégis átható parfüm illatát.

Egy kerti ünnepre való meghívás volt a levélben. Az ünnepet az idegen kolónia egy előkelő nőtagja rendezte s a meghívóhoz a következő levél volt mellékelve:

„Ha Etienne Miller viszont akarja látni egy régi ismerősét, nagyon boldoggá tenné e nőt, ha találkozhatnék vele a Villa Endymionban. Más ujjmutatással nem szolgálok, mert kíváncsi vagyok, vajjon rám ismer-e?”

Sospello Julia grófné.”

Etienne meglepődve kutatott emlékezetében. A grófné családi neve nem mondott számára semmit, sőt keresztneve sem vezette nyomra. Julia!... Akkor, mikor még festészeti leckéket adott, ismert több Juliát is.

Ujra elolvasta a levelet. Azok a hoszszakas betűk csakugyan ismerősek voltak előtte. De honnan? Mikorról?

Egyszerre homlokára ütött, mert megnyílt apjának egy rejtékfiókja és feltárult emlékezetében egy márványlépcsőház belseje, hol akvarell-festésre tanította egy bankár ifju leányát. Látja önmagát is huszonöt évvel fiatalabbnak, a mint felsiet a szmirnaszönyeggel fedett lépcsőn, fel a zöld szalomba, hol ifju tanítványa várta. A fiatal leány huszonhárom éves volt, szép, karesu szőke nő, az arevonásai finomak, a szeme élénk és fekete, az arc, mint a frissen hullott hó.

Ezt az elegáns, ifju leányt csakugyan Juliának hívták. Ugyan minő változáson mehetett keresztül az elmúlt huszonöt év alatt?

Kíváncsisága rendkívül fel volt izgatta, midőn a kitűzött napon a Villa Endymionba hajtatott. Mikor a lakáj az első szalomba értes hangon bejelentette nevét s Etienne Miller tulesett a háziasszony üdvözlésén, a festő nem minden elfogultság nélkül sietett le a kertbe, hol már együtt voltak a vendégek.

Csakhamar feltűnt neki némi távolságban egy hölgy. Lekötötte figyelmét eleganciája és fiatalos járása.

A festőnek megdobbant a szíve, mert felismerte azt a szép, kerekded arcot s azokat a finom vonásokat, melyeket egykor annyira megesodált. Odalépett a nőhöz, meghajolt előtte és megmondotta a nevét. A nő mosolyogva nyujtotta kezét és így szólt:

— Tehát megismert?

— Az első pillanatban — felelte a festő és figyelemmel nézte a nőt.

Az elmondotta névváltozásának történetét. Férjhez ment egy olasz grófhoz, a ki boldogtalanná tette s a kitől elváltan él. Orvosa, gyengélkedése miatt, Cannesba küldötte s most csak átutazóban van itt.

— De — mondotta aztán — beszéljünk önről! Elénk érdeklődéssel kísértem minden sikerét s büszke vagyok reá, hogy tanítványa voltam. Kegyed most nagy festő s ugyancsak sokra vitte.

— Igen, — mondotta a festő melancholikus mosolylyal — de az erő is ellankadt s igen sok sikeremet odaadnám, ha most ujra huszonöt éves lehetnék.

— Igaza van!... Oh az ifjuság! — sóhajtott a grófné és irigy pillantást vetett a fiatal leányok felé, kik lawn-tennist játszottak.

— Nem emlékezteti önt valamire az a dal, a melyet most a zenekar játszik?

Szőnyeg, függöny és arany-himzések óriási választékban Haas Fülöp és Fia cég Rimanóczy-palota.

Perzsa és smyrna szőnyegek nagy mennyiségben és olcsó árban kaphatók.

Általános ostrom.**Konstantinápoly, nov. 27.**

Egy török estilap értesülései szerint a bolgárok minden erejüket meg fogják feszíteni, hogy Drinápolyt még a tárgyalások közben elfoglalják. Az általános ostromot holnapra várják.

Békétárgyalások.**Szófia, nov. 27.**

A „Mir” szerint a két hadviselő fél megbízottjai Bujuksekmedzsében első összejövetelükben abban állapodtak meg, hogy a két hadsereg között való demarkációs vonal megállapítását a török és a bolgár vezérkarra bizzák. A második összejövetel általában holnap lesz Csataldzsában egy vasúti waggonban.

Aláírták a fegyverszünetet.**Berlin, nov. 27.**

A „Morgenpost”-nak jelentik Konstantinápolyból: A fegyverszünetet aláírták. Törökország és a balkáni államok megbízottai most a békeszerződésről tanácskoznak.

Kiosz bevétele.**Athén, nov. 27.**

Az athéni távirati iroda jelenti: A külügyminisztérium a következő részleteket közli Kiosz megszállásáról: A külföldi konzulok kérésére, akik tudták, hogy a sziget katonai parancsnoka a városban ellentállást fog kifejteni, a görög flotta parancsnoka a várostól három kilométernyire csapatokat szállított partra. A törökök sáncaikból heves tüzelést kezdtek el a partraszállást közvetítő bárkákra. Ezek általános tüzeléssel válaszoltak, mely az ellenségnek nagy vesz-

teséget okozott. Egy ellenséges lovasosztályt két gránát tönkre tett. A harc estig tartott. Az ellenség végül visszavonult a várost uraló erős hadállásba. A görög csapatok azonnal előnyomultak az ellenség ellen. Egy gránát két ellenséges ágyut elpusztított.

A béke meghiusul.**Konstantinápoly, nov. 27.**

A porta újabb akadályokat gördített a béke elé. A békére nincs kilátás.

Trónörökösök találkozója.**Athén, nov. 27.**

Az athéni távirati iroda jelenti: Konstantin trónörökös a vezérkar kíséretében Monasztirba ment, hogy a szerb trónörököszt meglátogassa és megszilárdítsa a testvéri viszonyt a görög és a szerb hadsereg között. A két herceg találkozója igen szívélyes volt. A két hadsereg tisztjei benső barátságba kerültek egymással. Monasztir városa a görög trónörököszt nagyszerű fogadtatásban részesítette, amelyben a török, bolgár és zsidó hitközség előkelőségei is részt vettek. A város görög és szerb nemzeti zászlókkal volt felékesítve. Az orthodox székesegyházban ünnepies istentisztelet volt. Konstantin trónörökös Florinába tért vissza.

Béke Törökország és Görögország között.**London, nov. 27.**

A Daily Chronicle tudósítója táviratozza Konstantinápolyból: Tegnap este tíz órakor értesültem róla, hogy Törökország és Görögország között létrejött a béke. Törökország, mely Bulgáriának nem akarta átadni

Szalonikit, hozzájárult ahhoz, hogy Szaloniki a görögöké legyen. Még egyes pontokról tárgyalnak, de azért a béke már megvan kötve. Az a körülmény, hogy Törökország Bulgária megelőzésével sietett megkötni a békét Görögországgal, nagy feltűnést kelt.

Zekki pasa halála.**Belgrád, nov. 27.**

A monasztiri török sereg parancsnokáról Zekki pasáról török forrásból az a hír terjedt el, hogy serege vereségét látva, öngyilkosságot követett el. A harctérről érkező jelentésekből ezzel szemben itt úgy tudjuk, hogy Zekki pasát saját katonái ölték meg, mikor meg akarta akadályozni vad menekülését.

Valószínű a kínai mozgósítás.**Bécs, nov. 27.**

Az itteni japán nagykövetségen a kínai mozgósításra vonatkozólag a következőket jelentették ki:

— A kínai mozgósításról semmiféle hivatalos jelentést se kaptunk és bár csak az újságokból értesültünk róla, egész terjedelmében valószínűnek tartjuk.

Csataldzsánál támadás készül**Konstantinápoly, nov. 27.**

A török lovas járőrök azt jelenti, hogy a bolgárok nagyban készülődnek a csataldzsai vonalon. A török ágyuk tüztávolságában sáncolják el magukat. Legközelebb támadást fognak intézni a törökök ellen.

Bolgár-Görög konfliktus.**Berlin, nov. 27.**

Szaloniki miatt egyre jobban érezhető Bulgária és Görög ország között az elhidegülés. Erős kilátás van rá, hogy 1-2 hét leforgása alatt Bulgária megüzeni a háborút Görögországnak.

Decemberben soroznak.

Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap délben Bécsbe utazott. A honvédelmi miniszter utazása a jövő évi ujoncozás kérdésével áll összefüggésben. Az 1913. évi ujoncozás javaslatot a honvédelmi miniszter a ház hétfői ülésén már benyújtotta és a képviselőház már legközelebb tárgyalás alá is veszi azt.

A javaslat szerint a fősorozás 1913. március elsejétől április végéig lenne. Illetékes körökben azonban felmerült az az eszme, hogy nem volna-e helyes, ha a mostani külpolitikai helyzetre való tekintettel az eddigi szokástól eltérnének és a fősorozást már előbb, január elején, sőt már ez év decemberében tartanák meg. Ebben az esetben a besorozott ujoncokat már januárban be lehetne hívni.

Ez a szokatlan terv tette szükségessé Hazai honvédelmi miniszter bécsi útját.

— Oh, hogyne, — felelte a festő — eszembe juttatja ifjukoromnak egyik leggyönyörűbb óráját, amikor kegyed egy estén, a tanítás után, meghívott ebédre engem. Az atyja elment hazulról s magunkra voltunk a kegyed világos szalónjában. Kegyed a zongorához ült s néhány olasz dalt játszott. Egyszerre kiesett hajából a fésű és gyönyörű szőke haja a vállára omlott. Mintha még most is látnám azt a szép mozdulatot, mellyel rendbeszedte a szétszilált fürtöket... Kegyed nem vett észre semmit, pedig örülden szerelmes voltam kegyedbe és azon az estén közel voltam hozzá, hogy térdenállva tegyek erről vallomást.

Julia ajkán a boldog mosoly futott végig, szeme csillogott.

— Bizalmát bizalommal hálálom meg — mondotta. — Láttam én azt jól, hogy kegyed szeret. Az asszonyok hamar észreveszik az ilyet s ha kegyed akkor kevésbé tartózkodó, ha beszélni mer... Valami szelid vonzalmat én is éreztem kegyed iránt... Most már megvallhatom, mikor ifjuságunknak oly régóta vége!

A grófnő kissé szenvedő arcán könnyű pirosság vonult végig. Szinte megbüvölten állt s Etienne elragadtatva nézte. Egy pillanatra megcsapta az ifjuság lehellete.

— Oh, asszonyom, — mondotta elfojtott hangon — a szív nem vénül, a vágy örökké ifju marad s úgy érzem, hogy nem halt ki belőlem a régi vonzalom...

A mig így beszélt, a nő nedves szemmel, szótlanul nézett a kék tengerre. Most hirtelen felhőszakította szavát, finom kezét a festő karjára tette és így szólt, fejét rázva:

— Nem barátom; abban a korban, melyben mi vagyunk, az ember csak emlékeiből él.

Aztán hirtelen hozzátette:

— De ideje volna már hazamenni — szólt és elfogadta a férfi karját. — Köszönöm, hogy eljött... Nem tudom, találkozunk-e még valaha?...

Levett a melléről egy kis ibolyabokrétát és odaadta a festőnek:

— Örízze meg ezt a virágot és jussak eszébe róla...

Aztán felszállott kocsijára, melynek ajtaját egy lakáj csukta reá. A grófnő hátradőlt az ülésen s a mozdulatlanul ott álló festő egy darabig még látta fehér alakját. A lovak aztán elindultak s a hintó lassan gördült alá a domboldalon.

Mig Etienne a kerekek elhangzó dübörgésére figyelt, a nap lassan letűnt s leereszkedett az alkony párázata. Gyorsan beállt az éj, sötét árnyékba borítva az egész vidéket.

A festő csendesen elindult a város felé s a gomblyukába tüzte a hervadó ibolyát, letűnt ifjuságának, letűnt szerelmének szomorú jelképét...

André Theuriet.**Nagyvárad**

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

A képviselőház ülése.

Budapest, nov. 27.

A szövetkezett ellenzék tagjai ma is a néppárt Ferenc József-téri körhelyiségében gyülekeztek, ahol éles megjegyzésekkel pertraktálták a rendőrség vasárnapi eljárását, a Tattersalban történetekért.

Az ellenzék beakart jutni.

Tíz órakor bizalmas értekezletre ültek össze Kossuth Ferenc, majd Molnár János elnöke alatt. Ezen az értekezleten elhatározták, hogy nemcsak a főbejáraton, hanem más bejáraton is megkísérlik a képviselőházba való bejutást. El is indultak a Házba testületileg, Károlyi Mihály gr. és Batthyány Tivadar gróf vezetésével s egyenesen a képviselőház baloldali bejárához tartottak. Mielőtt azonban odaértek volna, Pavlik és Beniczky felügyelők már ott termettek s tudatták a képviselőkkel, hogy a kizárt képviselőknek nem szabad bemenniök.

A képviselők tiltakoztak, szidták Tiszát és visszafordultak. Egyszerre azonban bekenyárodta a Duna felé s a képviselőház vendéglői oldalán akartak bemenni. A vendéglőből tudvalevőleg lift visz fel a felső étterembe, ezen a liften szokták felszállítani a konyhából az ételt is. Ezt a liftet azonban sehogysem találták meg. Szmrecsányi György és Huszár Károly hosszas keresés után végre a konyhában ráakadtak a liftre, de mire a képviselők oda mehettek volna, futva jött Beniczky Tamás rendőrfelügyelő több rendőrrel és elállta az utjokat. A képviselők ezután véglegesen elvonultak, az összegyűlt tömeg pedig lelkesen megéljenzte őket.

Benn a Ház üléstermében háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Tisza István gr. az ülést. A karzaton ott volt Tisza Istvánné grófné Bölöny Józsefnével.

Az elnöki előterjesztések után és az indítvány és interpellációs könyv felolvasása után Beöthy Pál vette át az elnöklést és megválasztotta a Ház a bizottságokban részben elhalálozás, részben lemondás által megürült tagsági helyekre a IV. bíráló bizottságba Baross Gyulát, az V. bíráló bizottságba Jaross Vilmost, a közoktatásügyi bizottságba Evetovics Jánost, a mentelmi bizottságba Nemess Zsigmondot, az összeférhetlenségi bizottságba Bujanovich Gyulát, a naplóbíró bizottságba Badiny Lajost, Burdin Szilárdot, Friss Nándort, Petrás Károlyt és Sztranyavszky Sándort. A házszabály módosító bizottságba pedig Angyal Józsefet, Beöthy Pált, Dániel Ernő és Gábor bárókat, Darvay Fülöpöt, Erdélyi Sándort, Gillányi Imrét, Jankovich Bélát, Kabos Ferencet, Kammerer Emil, Khuen-Héderváry Károlyt, Láng Lajos bárót, Lukács György, Melzer Vilmos, Nyegre László, Plósz Sándor, Pejacsevich Tivadar gróf, Tallián Béla báró, Telegdy József, Tisza István gróf és Vadász Lipót.

A Ház ezután egyszerű szavazással elfogadta Vojnits István indítványát, hogy az üléseket délelőtt 10-től délután 3-ig tartják. Ezután az interpellációra került a sor.

A szerb autonómia.

Interpellációk során

Bogdán Zsivko a görög keleti szerb egyházmegyék autonómiájának felfüggesztése tárgyában interpellál. A szerbek évszázadok óta a magyar korona és a magyar nemzetnek hatalmas támaszai voltak. Arra kíváncsi, mi a szándéka a felfüggesztésekkel a kormánynak? Ezután előterjeszti interpellációját.

Lukács László miniszterelnök: A kér-

dés, amely hozzám intéztetett, olyan természetű, amelyre kénytelen vagyok azonnal válaszolni. (Halljuk!) Hogy a szerb egyház autonómiája felfüggesztett volna, ez nem felel meg a valóságnak. Léptettünk ugyan egyes erősebb rendszabályt életbe, de az éppen az autonómia érdekében történt. Közvetlen indok erre az a példátlan renitenskedés, amelylyel a zsinati szabályokkal szemben a szerb egyháztanács eljár. A szerb egyháztanács hibát követett el azzal, hogy nem igyekezett megakadályozni a szélső irányzat terjesztését. A meglazult fegyelmet a kormánynak erélyes eszközökkel kellett helyreállítani és ezt a jövőben is minden alkalommal megteszi a kormány, ha azt a szükség úgy hozza magával. A kongresszusi szabályokat azért kellett felfüggeszteni, mert azok miatt az egyházi vagyon kezelését nem lehetett ellenőrizni. A metropolitai egyháztanács sokszor ellenszegült a király rendeleteinek. A kongresszust akkor fogják összehívni, ha meg fognak győződni róla, hogy csakis egyházi dolgokkal foglalkoznak.

Bogdanovics a választ tudomásul vette. Ezzel az ülés véget ért.

Szegény ember száz koronája.

A rendőrség, mint békebíró.

Nagy pénz bizony a mai sovány viszonyok között száz korona. Hát még egy szegény embernek, aki csak hallomásból ismeri ennek a kékhasu bankónak a ropogását.

Nem is igen merte elfogadni Klein Miklós sem, aki szegény, egy lovas fuvaros.

Attól félt, hogy el találja veszíteni s abból aztán igen nagy bajok származhatnak.

Ugyanis azzal bizta meg őt Stern Jakabné, hogy menjen ki az állomásra és váltsa ki azt a hordó gépolajat, amely az ő címére érkezett. Kerek száz koronát kell érte fizetni.

— Ne tessék nekem ilyen nagy pénzt átadni, mert nem szoktam én ilyenel bánni, mondotta a szegény fuvaros a kereskedő feleségének.

— Ugyan ne komédiázz on! Hiszen nem gyerek már maga.

Es Klein átvette a száz koronát. Rossz előérzete volt s valóban nem is csalatkozott ebben.

Kiment a teheráru raktárhoz s mikor az árupénztárnál kérték tőle a száz korona utánvételi összeget, rémülten vette észre, hogy a száz koronát elvesztette.

Nyomban visszafordult és kétségbeesetten kereste a pénzt, végig kutatta az utat, amelyen jött, de persze a pénznek hirehamva sem volt.

Visszament megbízójához és jelentette neki a dolgot. Sternné megdöbbsent a hír hallatára, óriási kapkodás, zürzavar támadt az üzletben s a nagy vihar közepette lesujtottan állott a rosszul járt fuvaros.

Sternné követelte a pénzt s mikor a fuvaros kijelentette, hogy képtelen azonnal visszaadni, egyszerűen és erélyesen behajtatta a fuvaros lovát udvarára és tudtára adta, hogy addig, amíg a száz koronát vissza nem fizeti, addig a lovat ki nem adja. Amiórt pedig ő tartja és élelmet ad neki, azért fizessen naponta egy koronát.

A fuvaros végső kétségbeesésében felment a rendőrségre és bejelentette a száz koronás elvesztését. Egyben pedig keservesen panaszkodott, hogy most elvették kenyérkereseti eszközét, a lovat s még hozzá ő ilyen körülmények között naponta egy koronát fizessen a ló eltartásáért. Kérte a rendőrséget, hogy valami uton-módon szabadítsa ki őt a bajból, mert így éhen pusztul családjával együtt.

S bár ez már nem tartozott volna a

rendőrség hatáskörébe, békecségesen elintézték a dolgot. Felvilágosították a megbízót, hogy a fuvarosnak nem szabad lefoglalni egyetlen lovát. Erre Sternné beleegyezett abba, hogy a fuvaros havi 10, illetőleg a forgalmasabb hónapokban havi 20 koronás részletekben törlessze le az elvesztett száz koronát.

A visszatért férj.

Dramából boldog családi idill.

Tragédia készült lent a külvárosban a Körözs hidja fölött a hűvös, ködös hétfői estén. Egy derék fiatal asszony a Körözsbe akart ugrani és sötét tervének végrehajtásában megakadályozták a szomszédok, akiknek most hálás könnyes szemmel rebeg köszönetet a fiatal asszony, hogy nem engedték elpusztulni a hideg hullámok között.

Egészen besötétedett már, amikor Németh István fodrászmester hirtelen értesítést kapott, amely őt sürgősen elszólította hazulról. Felesége aggódó félelemmel leste férjének arcvonásait és elsápadt, amikor látta, hogy hirtelen izgatottá lett az ura.

— Mi történt? . . . kérdezte szorongva.

— Édesem nem tudom, hogy miképen fordul a sorsom, azért jobb hogyha minnél előbb megmondom . . . Háborus ügyek miatt bizonytalan időre el kell utaznom.

A felesége kétségbeesett zokogásban tört ki. De a férj csak biztatta, hogy ne féljen, ő ha török-szakad visszajön, hamar s irni fog.

Nagy csomagolásokba kezdtek s míg a férj odajárt a rokonoknál, azalatt a felesége eltávozott a lakásról és a Körözs garasos hidjára sietett, az u. n. Nemzeti hidra.

Izgatottan rohant az utcán. Sok ismerőssel találkozott, akik megkérdezték, hogy hova siet? S mivel nem válaszolt, utána mentek.

Amint a hidra ért, látták, hogy körül néz s át akar ugrani a korlátot. Többen odasiettek és megragadták.

Nagy erőfeszítéssel visszavezették a lakásába. A férj közben elutazott a bizonytalan jövő felé.

Mily nagy volt azonban az asszonyka meglepetése, amikor tegnap este egész váratlanul beállított az — ura! Valami tévedés volt a dologban, úgy hogy nem őt akarták kinevezni hadseregi fodrásznak, hanem egészen mást . . .

Igy aztán képzelhető, hogy mily nagy volt az asszony öröme, aki már nem is remélt találkozni ebben az életben a férjével. Persze az ura megdöbbenve értesült felesége meggondolatlan kísérletéről és most boldogan gondolkodni vissza az átélt izgalmakra.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjobb Bor. alino és Pichler kalapok

REICHARD árubáza

cégnél szerezhetők be.

Szénegázmérgezés Belényesen.

Halálos fürdés.

Borzalmas szerencsétlenségnek lett előidézője tegnap éjjel Belényesen egy kereskedő tanuló. A tanuló gondatlan eljárásának egyik társa életével adózott, míg ő maga csupán a véletlennek köszönheti, hogy megmenekült a haláltól.

Az esetről, melyben folyik a vizsgálat, tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnapelőtt este Molnár György belényesi kereskedőnek két tanulója színházba ment. Ez alatt a két társa Lassik Jenő és Arányi Andor elhatározták, hogy meg fogják fürdeni. Molnár Györgynek önfürdőkádja van, melyet rendszerint a padláson szokott tartani. A kereskedő családja szintén nem volt odahaza. A két tanuló fellopózkodott a padlásra és lehozták a kádat.

A kád kályháját faszénnel fűtötték be. A víz felmelegítéséig a kályha csövét az ablakon dugták ki. Előbb Lassik fürdött meg aki a fürdés után lefeküdt. Ez alatt a víz hűlni kezdett s nehogy a szoba melege is kimenjen, a kályha csövét behuzta az ablakon.

Arányi a kádban csak rövid ideig időzött, mert nagyon melegnek találta a vizet és szédülni kezdett. Később erősen fájt a feje, úgy hogy vizes borogatásokat rakott rá. Hogy azután mi történt, azt a két másik tanuló mondta el, akik este 10 órakor érkeztek haza a színházból.

A szobában Arányi az ágyban feküdt eszméletlenül. A szoba közepén a földön kihült tagokkal élettelenül feküdt Lassik Jenő. Azonnal értesítették a történetéről a legközelebbi orvost, aki nyomban a helyszínre sietett. Lassikon már nem lehetett segíteni, megölte a szénegáz. Arányit azonnal a szabad levegőre vitték, ahol hosszú kezelés után sikerült életre kelteni.

A szerencsétlen fiú, aki társának halálát is előidézte, nem tud az egész dologról semmit. Arra emlékszik, hogy fürdés után erős főfájás fogta el, azonban ezt a meleg fürdőnek tulajdonította. Később elaludt, ami ezután történt, arról semmit sem tud.

A szobában tartott vizsgálat megállapította, hogy Lassik borzalmasan kinlódott, ugyanígy, hogy az ágyból, melyben feküdt a földre zuhant és ott is halt meg.

Lassik Jenő a magyareszéi kéményseprőmesternek a fia, aki mikor fia szerencsétlenségéről értesült, eszméletet vesztette.

Arányit beszállították a kórházba.

A vizsgálat folyik. A kereskedőt mulasztás nem terheli, mert az ő tudta nélkül vitték le a padlásról a fürdőkádat, a melylyel nem tudtak bánni. Valószínű, hogy Arányi ellen meg fogják indítani az eljárást, mert a halálesetnek tulajdonképpen ő volt az előidézője.

Zongorák, pianók és harmóniumok
legszolidabban
vásárolhatók és bérelhetők
RUGÁN
zongora termében Szent János-utca 6. szám.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők! ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját érdekükben **Dr. Kállay** jogi szemínáriuma csakis után készülnek Budapest, IX. Lónyai-utca 18. b. (Calvin-tér mellett).
Telefon 125—38. Telefon 125—38.

..HIREK..

Bölcsészeti tanfolyam a váradi jogakadémián.

Mint a napokban közöltük, Ó Felsége Dr. Károly Irént a premontrei rend kiváló tagját, tud. egyetemi magántanárt és dr. Horváth Jenő szolgáltra berendelt főgimnáziumi tanárt és egyetemi magántart rendes tanárokká nevezte ki a nagyváradi kir. kath. jogakadémiához.

Dr. Károly Irént a bölcsészeti tanszékre, Dr. Horváth Jenőt az ujkor egyetemes történelmének tanszékére.

A jövő félévtől kezdve tehát a nagyváradi jogakadémián is, épügy, mint a pozsonyi jogakadémián a jog- és államtud. kar mellett (melynek a tanszéke van) még külön bölcsészeti tanfolyam is leendő, két rendes tanszékkel. Így a tiszta bölcsészeti tanfolyamon Dr. Károly Irén, Dr. Horváth Jenő rendes tanárok és Dr. Némethy Gyula előadó fognak működni.

Az új tanárok szombaton teszik le a hivatali esküt a dékán kezébe.

* Csáky Albin súlyos beteg.

Csáky Albin gróf, a főrendiház volt elnöke tudvalevőleg rosszul lett azon az ülésén, melyen a főrendiház a katonai javaslatokat megszavazta. Akkor hazavitték üdülés céljából szepesmindszenti birtokára, azonban hiába, a gróf állapota csak nem javult. Tegnap orvosi felügyelet alatt visszavitték a fővárosba külön betegszállító vonaton s Andrassy-uti lakására szállították. Állapota változatlanul súlyos.

* A népszövetségi Tájékoztató.

Nemrég osztották szét a csoportvezetők a Katholikus Népszövetség tagjai közt a nagyváradi szervezet Tájékoztatóját, melybe csekély díjért fölvevették mindazokat a népszövetségi iparosokat és kereskedőket, akik e célból jelentkeztek. A Tájékoztatót azóta sűrűn használják a tagok s meg is van mindenütt a hatása. Egy eset különösen bizonyítja a Tájékoztató célszerű voltát. Vidékről egy katolikus népszövetségi tag jelezte, hogy a tavasszal Nagyváradra szándékozik költözni. A szövetséghez fordult és kérte a Tájékoztató megküldését, mert — mint írja — Nagy-Váradon építkezni akar s az összes munkálatokat népszövetségi tagtársaival kívánja elvégeztetni. Természetesen a legközelebbi postával megkapta a Tájékoztatót. Ez az eset is példa gyanánt szolgálhat arra, hogyan kell a népszövetségi tagoknak egymást támogatniuk.

* **A parcellázási szabályrendelet.** Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevőleg szabályrendeletet készített a parcellázásokra. A szabályrendelet értelmében az utcanyitással kapcsolatos parcellázás csakis úgy engedhető meg, ha az érdekelt tulajdonosok viselik a közművek költségeit. A szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyta és tegnap a városnak megküldte. A miniszteri rendelet értelmében a szabályrendelet a kihirdetéstől számított 30 nap múlva lép életbe.

* A vármegye költségvetése.

A Tiszántul megírta, hogy Fráter Barnabás alispán a vármegye költségvetése tárgyában Budapestre utazott, hogy a több, mint egy év óta húzódó ügyet végre valahára kisüregesse. Az alispán tegnap éjjel érkezett haza. Ezuttal a pusztá igéretnél többet hozott a közügyekért oly sokat fáradozó alispán. A sok utánajárásnak ugyanis már meg van az az eredménye, hogy a pénzügyminiszteriumból áttették a számadást a belügyminiszteriumhoz, honnan most már csak napok kérdése, hogy lejjön az oly régen várt dolog. A miniszternek az alispán előtt csupán az az egy kifogása volt, hogy a napidijasoknak lakbért állapított meg a megye a saját terhére. A miniszter pedig nem akarja előnyben részesíteni a megyei napidijasokat az államiakkal szemben, akiknek nincs lakbértük. Nincs azonban kifogása a miniszternek az ellen, ha a vármegye mint állandó évi segílyt szavazza meg a lakbért felvett összeget. Szóval csak a cím ellen volna kifogása a miniszternek, ami lényegében nem sokat változtatna a dolgon, azonban épen azoknak az embereknek jelentene ez az intézkedés nagy hátrányt, akiken a vármegye segíteni akart. A miniszter intézkedését ugyanis újból közgyűlés elé kellene vinni és annak jóváhagyását megint egy évig kellene sürgetni. Valószínű azonban, hogy a megye tekintettel a mai türethetetlen drágasági viszonyokra, utólagos jóváhagyás reményében a lakbért segíly címén fogja kiutalványozni még a folyó évben.

* **Meghívó.** A Szent Lászlórol nevezett koldusápoló és figyernek menedékház rendes évi közgyűlése december 4-én délután 5 órakor lesz az egyet szaniszló-utcai saját helyiségében, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívja Az elnökség.

* **Felolvasás a török sebesültek javára.** Dr. Mészáros Gyula a Magyar Nemzeti Múzeum óre november 30-án szombaton délután 5 órakor felolvasást fog tartani a török sebesültek javára. A felolvasás, melyet színes vetített képekkel kísérik, a városháza nagytermében lesz megtartva. Bélépő díj földszinti ülőhely 1 korona 50 fillér. Álló hely 1 korona. Karzati jegy 50 fillér.

* **A „gondolkozóba” csukták.** Szakács Jenő helybéli bérkocsitulajdonos feljelentést tett, hogy zsebéből, ahol pénztárcáját egy kabátban tartotta, lefekvés előtt a pénzt megolvasta, azon vette észre, hogy 200 korona hiányzik belőle. Gyanuja Totorán Anna eselédjére irányult, aki napokkal előbb nagyobb bevásárlásokat eszközölt. A detektívek előállították Totorán Annát s kérdőre vonták a bevásárlások miatt. Mire ő azt válaszolta, hogy egy barátja ajándékozott neki 50 koronát s az új fehérműveket abból a pénzből vásárolta. Persze ezt a mesét a rendőrség nem fogadta el s Totorán Annát a gondolkozóba csukatta le, amit valószínűleg holnap reggelig meg is gondol s meg fogja mondani a valót.

* **Arlejtés a városnál.** Tegnap délelőtt 10 órakor tartották meg a város különböző szükségleteire vonatkozó árlejtést. A bizottságban megjelentek Komlóssy József, Czeglédy István, Szücs Géza. Az árlejtésen a következő ajánlatokat bontották fel. Irodaszerekre: Láng József, Vidor Manó,

Ungváry Gergely, Stern Béla pályáznak. Nyomatványokra Láng József, Sonnenfeld Adolf, Nagyvárad nyomda r.-t., Laszky Ármín. A város épületeinek biztosítására a Hungária Általános bizt. társ., Fonciere, Hazai általános, az Első magyar általános, Gazdák biztosító szövetkezete, Magyar francia, Adria, Minerva és a Trieszti biztosító társaságok. A nyomdai munkákra Boros Jenő szintén adott be pályázatot, azonban nem bontották fel, mert elkésve érkezett. A beérkezett ajánlatokat a főszámvevőnek adták ki átvizsgálás és jelentéstétel végett.

* **Választási vacsora.** Váralja, Csillagváros és Velence választópolgárai ma csütörtökön este fél 9 órakor összejevetelt tartanak Varga Andrásnak „Magyar Király” kávéházában a Kolozsvári-utca. Ez összejevetelnek kiváló jelentőséget ad az, hogy ezen meg fog jelenni a kerület jelöltje Hiemesch Frigyes is. Minthogy Hiemesch Frigyes egy a nemzeti munkapárt mint a 48-as párt jelöltje, tekintettel azon kiváló érdemekre, melyeket Nagyvárad város közgazdasági életében szerzett, ezen összejevetelt együttesen fogja megtartani a két párt.

* **A városi tisztviselők kérelme.** Papolezy Ferenc főpénztáros és a városi irodatisztek tegnap kérelmet adtak be a közgyűléshez, amelyben fizetésük javítását, illetve rendezését kérik. Papolezy Ferenc 2000 korona javítást kér azon a címen, hogy ő kezeli a gyámpénztárt is. Az irodatisztek pedig azt kérik, hogy szolgálati idejükből a 12 éven tuli időt is tudják be, ne csak mint a városi törvényben van, 12 évet.

* **Harcias inas.** Tegnap este az Uri-utca 47. sz. házában levő *Kuchta* Endre cipésmester műhelyében együtt ültek a tanonc gyermekek s azon vitatkoztak, hogy ki fog majd a heti vásáron a sátorban aludni. Fehér Imre 15 éves fiú, mint legidősebb tanonc úgy rendelkezett, hogy *Gulácsy Mihály* 12 éves, mint legfiatalabb tanuló fogja a sátorot őrizni: *Gulácsy Mihály* emiatt dühösen nekiment *Fehér Imrének* és az ugynevezett kneippal bal karján szurta meg, felhasítván 2 centiméterre bal karján a bőrt. Sérült *Fehér Imre* a toloncházba bekötötte sebeit, míg *Gulácsy Mihály* Rákóczi-utca 8. sz. alatti szüleinek lakására vitetett, mert gazdája ilyen harcias tanulókat nem volt tovább hajlandó a házában megtűrni. Midőn a kis suszterinas megkérdezett, hogy miért sértette meg tanuló társát cinikusan azt válaszolta, azt akarta, hogy egy oláhval kevesebb legyen a világon.

* **Háborusdit játszottak.** *Borsi Gáspár* margittai uradalmi gazda 2 fia, a 11 éves *Sándor* és a 6 éves *Jani* katonásdit játszottak. A nagyobbik fiú azt mondta, hogy ő a bolgár s a kisebbik lesz a török. Egy őrizetlen pillanatban valahogy a nagyobbik fiú elcsente apja forgópisztolyát, amellyel háborusdit játszottak. *Imre* nevű kis öcsését üldözőbe vette a töltött revolverrel s kétszer rásütötte. Mindkét golyó befuródott a kis fiú baloldali füle tövébe. A gyermeket behozták a biharmegyei közpórházba, hol súlyos sebeiből aligha fog felépülni.

* **Akar ön mellékfoglalkozást űzni?** Tegnap ily címmel megírt cikkünk alapján a rendőrség megindította a nyomozást. *Egely Alajos* a bűnügyi osztály jelenlegi vezetője nyomban a cikk megjelenése után mozgósította a detektiveket, akik serényen láttak hozzá a furfangos *Egger* iroda ügyének kinyomozásához. Eddig a rendőrségnek már is több olyan dolog van a kezében, melyek azt bizonyítják, hogy Nagyváradon nem csak egy ember ugrott be a bécsi cégnek. Valószínűleg siker fogja koro-

názni a rendőrség munkáját, mi által elejét fogják venni annak, hogy még több szegény ember pénzét szedjék ki élelmes idegen cégek.

* **Eltűnt gyermek.** A Nagyváradai Gyermekmenhely által *Szabó Ferenc* kovács mesternél elhelyezett *Guvelinger György* gyermek folyó hó 20-án megszökött és mai napig nem találták meg. A fiú 12 éves, szőke haju, kerek arcú, egészséges, jól táplált. Szökésekor barna nadrágot, fekete kabátot és fekete kalapot viselt. A kis fiút *Kispest*ről helyezték el a nagyváradai gyermekmenhelyen. Aki róla tudna valamit, az értesítse a rendőrkapitányi hivatalt.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Oriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többre fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda. Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puska- és fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körözs felőli oldalon modern három szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Női chevreux** v. box cipő 7 kor., férfi box cipő 8 kor., chevreux 9 kor. fiú box cipő 7 kor. 35-39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó parti véte'ek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

x **EGY HÁZ Szaniszló-utcán** pénz nélkül megvehető. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.” sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Aszódi** olcsó karácsonyi vásárja **Kossuth utca Sas-palota.** A helyi és vidéki mélyen tisztelt vevőközönség b. tudomására hozom, hogy friss déli áruim megérkeztek. Vidékieknek szállit póstán Magyarország bármely államására a közkedvelt **aszódi-cég.** Elsőrendű datolya, malaga és füge, óriási tiroli maroni, olasz mogyoró és cocusdió, mézédés narancs és érett citrom, remek cukrozott déli gyümölcsök, bámulatos szép és kitűnő ízű theasütemények, legnemesebb fajú kínai theák, valódi angol és francia rumok igazán meglepő olcsó árt. Dús választék **karácsonyi** és **ujvi** cukorkákban, nagyban és kicsinyben. Állandóan friss pörkölt zamatos kávé 8-féle vegyüleből, melyből próbarendelést méltóztatassanak tenni. Kiváló tisztelettel: **Aszódi Mihály** trieszti kávé és thea közvetlen behozatala, cukorka és déligyümölcs nagykereskedő. Telefonszám egész megyére 635. Fiók telefon 1016. Fióküzlet **Cukorka Király** Ker.-utca. — **Csokoládé Király** Rákóczi út. Telefon 610. — Gerbeaud cukorkák és sütemények friss minőségben.

x **Karaguly E.** úri szabó-üzletét november hó 1-től Rimanóczy-utca, Guttmann-házba áthelyezte.

x **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszentet házhoz szállit **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Ungváry Gergely** könyv- és papirkereskedése Nagyvárad, **Rákóczi-ut** (Orsolya-zárda). Ajánlja dúsán felszerelt raktárát, **szép-irodalmi** és **ifjúági** könyvekben, valamint **legújabb művészeti lapokban.**

x **Szent László nyomdában 14-15 éves írni-olvasni tudó leány** kijárónak felvétetik.

x **A Rose-nyelviskola felvételi irodája.** A Rose-nyelviskola folyó évi november hó elseje óta felvételi irodát tart fenn Rákóczi-út 3. sz. alatt, a hol az érdeklődő közönségnek az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgálnak. A nyelviskola tanfolyamára bármely órán be lehet iratkozni.

x **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

x **Cirokseprű eladás.** A Bihar-megyei Gazdasági Egyesületnél a házi-ipar tanfolyamokon készített cirokseprűk eladatnak, miről a vásárolni szándékozók azzal értesítjük, hogy egy darab fanyéllal ellátott három varrásos cirokseprű ára 38 fillér, 5 darab ára 1 korona 80 fillér. Ezen árak az Egyesület székházában (Bunyitayliget) átvéve értendők.

SZÍNHÁZ

***
Heti műsor:

Csütörtök: Limonádé ezredes.
Péntek: Rablólovag.
Szombat: Kis gróf.
Vasárnap délután: Boszorkányvár, este: Ostrom.

Rablólovag. Pénteken este *Biró Lajos* Rablólovag című hatásos társadalmi színműve kerül előadásra. A Rablólovag a teljes drámai ensemblét foglalkoztatja. Uj lesz *Tompa Béla*, aki *Viktora gróf* szerepét fogja játszani.

Kis gróf: jubilaris előadás. Szombaton este jubilaris előadás lesz a Szigligeti-színházban. *Rényi-Martos* diadalmas operettje A kis gróf kerül 25-ször színre. A jubileumi előadás valószínűleg zsufolt házat fog vonzani.

Vasárnap délután Boszorkányvár. *Milöcker* csodás szépségű operettje most már vasárnap délután is színre fog kerülni és így alkalmat nyújt a direkciónak, hogy a kitűnő előadásu operettet olcsóbb helyárák mellett is megnézhesse a publikum.

Ostrom. A vasárnap esti *Bernstein* bemutató iránt minden körben a legszélesebb érdeklődés mutatkozik. Az Ostrom egyike a legjobb *Bernstein*-színműveknek. A darab főszerepeit *Sik Rezső*, *Hunyadi József*, *Szarvasi Soma*, *Tompa Béla*, *Étsi Emilia*, *Thurányi Sándor* és *Szentgyörgyi Márta* játszák.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

***
A gyilkos fiut és az édes anyját felmentették.

Háromnapos tárgyalás után tegnap este 8 óra után hozta meg az esküdtbiróság ítéletét *Tarnóczy Ferenc* és édes anyja ügyében. A bíróság az esküdték verdiktje alapján úgy a fiut, mint édes anyját a vád és következményei alól felmentette.

Reggel fél kilenc órakor nyitotta meg Korn Lajos elnök a tárgyalást. Mindenekelőtt felolvasták az ügyre vonatkozó és be-terjesztett iratokat, azután pedig a kérdések megszövegezésére került a sor. Egynegyed tizenkettő volt már, amikor dr Szolnok Jenő kir. ügyész megkezdte egy óráig tartó vád-beszédét. Éles logikával mutatott rá azokra a bizonyítékokra, amelyek Tarnóczy Fe-rencnek és édes anyjának a bűnössége mel-lett szólnak.

Délután dr György Ernő és dr Grósz Imre ügyvédek mondták el nagyhatású védőbeszédüket, amely után az elnöki rezume következett. Több mint egy óráig tartó ta-nácskozás után hozták meg a verdiktet az esküdtek, akik Tarnóczy Ferencre vonatko-zólag a szándékos emberölés kérdésére igen-el feleltek, de kimondták azt is, hogy mos-toha apja lelövésével csak a jogos védelem határait hágtá tul.

A bíróság az esküdtek verdiktje alapján rövid tanácskozás után meghozta a felmentő ítéletet. A királyi ügyész az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Kovács Gyula pöre.

— Főtárgyalás december 16-án. —

A budapesti büntető törvényszék esküdt-bírósági tanácsa, dr Balogh György elnök-lésével tegnap ülést tartott, amelyen Kovács Gyula esküdtzéki főtárgyalásának a kitü-zésével foglalkoztak. A tanács úgy döntött, hogy a főtárgyalást december 16-ra és az azt követő napokra tüzi ki. Összesen har-mincöt tanut idéznek meg.

Az ülés után dr Balogh György föl-vezettette a fogházból Kovács Gyulát. Kö-zölte vele, hogy a főtárgyalás december 16-án lesz és kihirdette előtte a tanács vég-zését, amely úgy rendelkezik, hogy Kovács Gyula vizsgálati fogságát a főtárgyalásig fentartja.

— Kovács Gyula megnyugodott a vég-zésben.

§ Farkasék és a végrehajtó.

Farkas Jenő váncsodi kereskedő ellen Me-duczky Aladár bírósági végrehajtó ez év április 12-én végrehajtást vezetett. Amikor megjelent az üzletben, Farkas Jenő és a felesége dühösen rátámadtak a végrehajtóra és mikor az a pénztárt le akarta foglalni, orra előtt lezárták a pénztárfiókot. A vég-rehajtó természetesen nem tágitott és be-akart menni a szobába, hogy a butorokat is lefoglalja. Az asszony erre odaállott az ajtó elé és kijelentette a végrehajtónak, hogy ha még egy tappodtat lép, paprikát önt a szemébe. A végrehajtó erre eltávo-zott, Farkasék ellen pedig megindították az eljárást. Az királyi törvényszék büntető ta-nácsa tegnap tárgyalta az ügyet Ember Géza elnöklete alatt és Farkas Jenőt 30 napi, a feleségét pedig 15 napi fogházra ítélte hatóság elleni erőszak miatt. Far-kasék az ítélet ellen felebbezést jelentet-tek be.

§ Esküdtbírói elnökök. A hiva-talos lap tegnapi száma közli, hogy a nagy-váradi kir. ítélőtáblai elnök a nagyváradi törvényszék esküdtbírói elnökévé az 1913. évre Korn Lajos kir. törvényszéki bi-rót, a jelenlegi esküdtzéki elnököt és elnök-helyettesé Vámosy Mihály törvényszéki bírót jelölte ki.

TÁVIRATOK

Kihallgatások a királynál.

Bécs, nov. 27.

(Saj. tud.) Ma reggel egy negyed 8 órától kezdve fontos kihallgatások voltak a királynál. Első sorban Fe-renc Ferdinánd trónörökös volt audiencián, akit a vezérkari főnök, majd Auffenberg, Hazai Samu és végül a külügyminiszter követik.

A király állapotja.

Budapest, nov. 27.

(Saját tudósítónktól.) Ma Buda-pestben az a hír terjedt el, hogy a király rosszul érzi magát. Ezt fél-hivatalosan megcáfolják.

Bomlik a balkáni szövetség.

Szófia, nov. 27.

Szófiában nagy az aggodalom amiatt, hogy a balkáni szövetség mihamar felbomlik. A bomlást állítólag a görögök idézték elő.

Romániában elrendelték a mozgósítást!

Szófia, nov. 27.

Azt a meglepő hírt röpti világgá a bol-gár kormány, hogy Románia ma elrendelte az általános mozgósítást. A mozgósítást állí-tólag ma reggel 7 órakor proklamálták.

Albánia függetlensége.

Bécs, november 27.

Befejezett tény, hogy néhány nap mulva Albánia függetlenségét proklamálni fogják. A proklamáció Balóirában lesz.

Durazzót elfoglalták (?)

Bécs, nov. 27.

A szerb kormányhoz közel álló körök-ből jelentik immár jó ég tudja hanyadszor, hogy a szerbek győzelmesen bevették Du-razzót. A hírt ezuttal hivatalosan is meg-erősítették.

Jelentkezik Prohászka.

Bécs, nov. 27.

(Saját tud.) Prohászka táviratának egy töredéke ma megérkezett Bécsbe, Edl lovag pedig Mitrovicába utazott.

Forradalmár orosz diákok.

Pétervár, nov. 27.

A charkowi egyetem hallgatói között forradalmi mozgalmak támadtak, amelyek egyre komolyabb jelleget öltenek. Az egy-tem aulájában tartott diákgyűlésen felvették az általános akadémiai sztrájk eszméjét, mint a fekete tengeri flotta matrózainak halálos ítéletével szemben való tiltakozást. Az egy-tem rektora igyekezett békítő szavakkal ol-tani el az egyetemi hallgatók forradalmi han-gulatát, de a kirobbanó indulatokkal szem-ben teljesen hatástalanok maradtak a sza-vai; egyszerűen lepisszegték és lehurrogták. A diák-forradalmárok ezután kivonul-

tak az utcára, ahol csak többszörös rendőr-attak tudta őket széteszlásra birni. A za-jos tüntetések a nap folyamán öbbször meg-ujultak.

A szentpétervári és moszkvai egyete-mekről szintén hasonló forradalmi mozgal-makról adnak hírt.

A francia mozgósítás.

Páris, nov. 27.

A francia mozgósítást megerősi-teni látszik Arracourból érkező ama hir, hogy oda egy Blián nevű csend-őrparancsnok parancsot kapott a mozgósításra (?) A parancsnok 7 fa-luban doboltatta ki a parancsot és bekísértette a bevonuló tartaléko-sokat.

Erre vonatkozólag megkérdez-ték a hadügyminisztert, aki meg-cáfolta a hírt.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi főkjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	— — —	531.—
Közuti vasut	— — —	651.—
Városi villamos	— — —	373.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	713.—
Rimamurányi	— — —	689.—

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

T. munkatársainkat kérjük, szives-kedjenek úgy a naptár, mint a karácsonyi melléklet részére szánt dolgozataikat minél előbb hozzánk juttatni.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, leve-lemekre válaszolok.

Hanincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TARSÁ** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 2. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari lagymentes closetteket vizöblítéssel. Angol-closett berendezést, viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel. Mindennemű épület- és díszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

!! Meglepő ujdonság !! Facimbalom

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva.

Ara verőkkel, tokkal és mesés ajándékkal csak 6 korona

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY” országsszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában Budapest, József-körut 15.

Fénykéj és árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

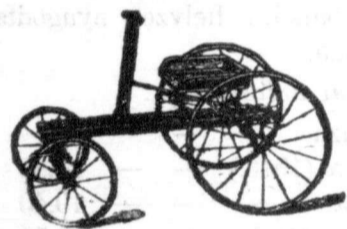

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.

Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

GYERMEK

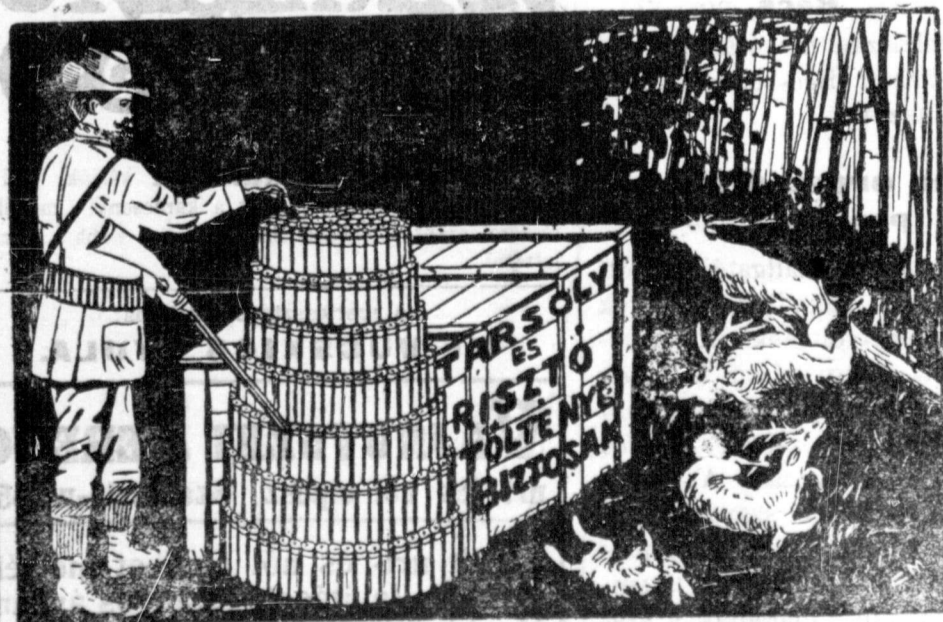
JÁTÉK

Eredeti Angol és amerikai játék ujdonságok. Börönd, Bördiszmű, Utazó kellékek. Legelőnyösebben beszerezhetők a

BELVÁROSI ÁRUHÁZBAN

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 10. STERN-palota.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsuvay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra
azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

A Bihar megyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

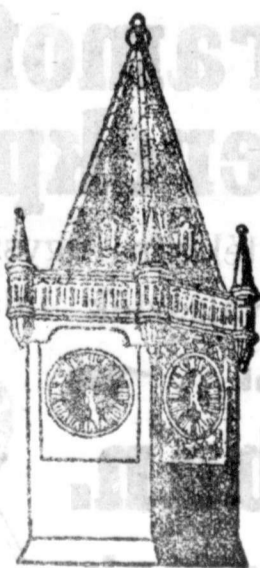
A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleg nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra.

Mezey Dezsőtoronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyórakészítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.Kívánatra árjegyzéket
bérmentve küld.**Francia tűzhelyek!**

egyedüli gyártója:

Vajnovszky Józsefépület- és műlakatos mester
Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 27. sz. alatt
Telefon 11-37. Telefon 11-37.**Meg van!!
az asszonyok öröme!**Nem kell többé mérgeledni,
csekély tüzelővel gyorsan le-
het sütni és főzni, régi tűz-
helyeket (sparhelt) át le-
het olcsó pénzért alakí-
tani. Háztulajdonosok, mér-
nök és építész uraknak ár-
engedelmény.Továbbá minden néven nevezendő
lakatos munkák jutányos árban.
Meghívás esetén házhöz jövök.
Vidéki levelekre válaszolok.Autó (automobil) tulajdonosok
szives figyelmébePNEUMATIK, köpeny és tömlő,
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.Postai megbízás naponként azonnal el lesz in-
tézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik
a legmagasabb árban megvételnek.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.**MOS!**gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
függönyök, bútor szö-
vetek, papi és egyen-
ruhák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.**Mokos Sándor.**Szalonna, prima,
pörkölt, nehéz áru leg-
jutányosabban kapható.
Mindennemű termények
vétele és eladása.Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ
ársztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpákára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhöz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálást.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.**Csillárok,****ívlámpák**állandóan nagy választékban kap-
hatók.**Villamos motorok**

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Flegmán

divatáruházában

Nagyvárad, Bémer-tér.

Leszállított árak:

Leány felöltők	20 koronától
Női téli felöltők	50 koronától
Peluche felöltők	75 koronától
Szőrme bundák	100 koronától
Perzsiáner kabátok	500 koronától
Costüm kelmék	3 koronától
Bluz kelmék	2 koronától
Barchetok	50 fillértől
Reklam szövet 120 cm. széles	1 koronától
Reklám flanel	45 fillértől

Telefon 245. sz.

Telefon 245. sz.

Kalenda János

cégnél

Nagyváradon

a **Szent László-téren**

legjutányosabban beszerezhetők mindennemű

Varrógépek

Gramofonok Kerékpárok

Vadászfegyverek

és vadászati kellékek óriási választékban; ugyszintén **utazási cikkek**ből is nagy választék található.

Fenti árucikkek előnyös részletfizetésre is kaphatók.

Carbid olcsó napi árban.

Varrógépek, gramofonok olcsón javíttatnak.

